

Interview FD 2 feb 2011.txt

'we hebben een eeuw om dit op te lossen';
Richard Tol, de nieuwe nummer één op de Economen-top 40:
EU-klimaatbeleid duur en ineffectief

SECTION: MENSEN; Blz. 2

LENGTH: 956 woorden

Richard Tol, de nieuwe nummer één op de Economen-top 40:
EU-klimaatbeleid duur en ineffectief
Christine Lucassen

Amsterdam

Echt populair maakt Richard Tol zich niet met zijn directe uitspraken. Dat kan de milieueconoom weinig schelen. Zoals Tol zich ook niet opwindt over het feit dat hij, als hoofdauteur van verschillende IPCC-rapporten, niet in de Tweede Kamer is gehoord over het werk van het klimaatpanel van de VN, vorig jaar april. 'Ik denk over dat soort dingen niet na. Ik heb daar geen gevoelens over, die bewaar ik voor persoonlijke dingen.'

Tol (41) springt ook geen gat in de lucht omdat hij nummer één is in de onlangs in economenblad ESB gepubliceerde Economen-top 40. Natuurlijk is het leuk om hoog te staan, zegt hij nuchter. 'Maar ik ben niet het soort persoon dat aan iets werkt zonder dat goed te doen. Dat betekent automatisch dat, als je intelligent bent en hard werkt, je op die lijstjes stijgt.'

De ranglijstjes ziet hij vooral als intellectuele uitdaging voor de makers: 'Hoe meet je wetenschappelijke prestaties: wat telt wel mee, wat niet en hoe moet je dat wegen? Het zijn interessante vragen.'

Een toppositie heeft voordelen - publiciteit, meer exposure, wat leidt tot meer mogelijkheden en indirect tot een groter budget - maar ook nadelen, benadrukt de Nederlandse onderzoekshoogleraar aan het Ierse planbureau, het Economic and Social Research Institute. Tol is ook parttime hoogleraar klimaateconomie aan de VU. 'Ik merk dat jongeren steeds meer schroom hebben om me aan te spreken. Lastig, want van jongeren moet je het juist hebben in de wetenschap. Door een teveel aan ontzag blijft kritiek achterwege. Je kunt niet op ze rekenen om fouten uit je werk te halen en die zitten er bij mij wel in', klaagt de econoom. Hij hoort zelden tegen welke problemen zijn junior wetenschappers aanlopen, waardoor hij ze ook niet verder kan helpen.

Tol zelf wist al jong dat hij niet in de voetsporen van zijn vader wilde treden. 'Hij had laagbetaalde, frustrerende banen. En als die je gezondheid aantasten is het helemaal verschrikkelijk.'

De lagere en middelbare school waren saai: goede cijfers haalde hij ook zonder zijn best te doen. Maar tijdens zijn studie econometrie aan de VU - 'ik koos die richting vooral omdat dat de moeilijkste studie denkbaar was' - realiseerde hij zich dat hij niet goed genoeg was om de wiskunde een stap verder te brengen. Dus besloot Tol in de economie te promoveren, op de economie van het broeikas-effect.

Oorspronkelijk was de keuze 'vrij ideologisch', maar de milieuproblematiek ging hem inhoudelijk steeds meer boeien. Tol steekt de meeste tijd in onderzoek over de economische gevolgen van klimaatverandering. Ook internationale klimaatpolitiek, watergebruik en de interactie van internationale handel met

watergebruik hebben zijn aandacht.

In 1994 raakte Tol via zijn promotor, hoogleraar klimaatverandering Pier Vellinga, betrokken bij het klimaatpanel van de Verenigde Naties, het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). 'Pier had natuurlijk geen tijd om dat hoofdstuk te schrijven. Ik werd een van de schaduwauteurs.'

Tol heeft in de jaren dat hij in het IPCC-circuit meedraait zicht gekregen op het functioneren van de organisatie. Zijn kritiek op het VN-klimaatpanel is niet mals. Zo schreef hij de Tweede Kamer onder meer dat het IPCC steeds meer een politiek instituut is geworden. Hij hekelde nominatie en selectie van IPCC-auteurs: volgens hem op politieke kleur in plaats van op wetenschappelijke kwaliteit. Tol is ervan overtuigd dat dat de reden is dat hij in 2003 niet werd geselecteerd. Hij werkte als hoogleraar in Hamburg. 'Alleen mensen die dicht op de (regeringspartij, red.) Grünen zaten, kwamen erin.'

De econoom is wars van wat hij klimaathysterie noemt maar een ontkenner van het broeikaseffect is hij zeker niet. 'Een van mijn eerste papers toont aan dat er een relatie is tussen CO2 en de gemeten temperatuur. Sinds het begin van mijn carrière heb ik altijd met onderzoek kunnen aantonen dat er een economische rechtvaardiging is voor broeikasbeleid.'

wel is hij kritisch over het klimaatbeleid van de EU: onnodig duur en ineffectief in zijn ogen. Zo acht Tol het haast onmogelijk en zeker onnodig duur om de uitstoot van broeikasgassen voor 2020 met 20% te verminderen ten opzichte van 1990. 'Er is geen reden om aan te nemen dat het broeikaseffect een grote ramp is. wél dat het een probleem is, waar over honderd jaar een oplossing voor moet worden gevonden.'

Niet het emissieniveau in de EU in 2020 is nu van belang, maar het creëren van een raamwerk dat vertrouwen schept in het klimaatbeleid op de langere termijn, stelt Tol. Het streven naar consensus over opwarming van de aarde werkt volgens hem averechts: 'Het IPCC moet gewoon zeggen: "Dit is de stand van de wetenschap. Dit weten we wel en dit weten we niet".'

dat klimaatverandering nu minder in de belangstelling staat dan een paar jaar geleden, vindt de milieueconoom alleen maar goed: mensen die vooral kortetermijnbelangen hebben, zoals politici, zijn minder aan het woord, waardoor er meer ruimte is voor technische discussies op langere termijn 'met goed onderlegde wetenschappers'. 'De premier moet zich er niet mee bemoeien. Dit moet worden gedaan door mensen die er verstand van hebben.'

Richard Tol

Curriculum vitae

Richard Tol haalde in 1992 zijn masters econometrie en promoveerde in 1997 in economie aan de VU. Van 1992 tot 2008 werkte hij als onderzoeker aan het Institute for Environmental Studies van de VU en sinds 2008 is hij parttime hoogleraar economie van het broeikaseffect. Bovendien is hij hoogleraar aan het Economic and Social Research Institute in Dublin.

Richard Tol: 'Als je intelligent bent en hard werkt, stijgt je op die lijstjes.'

Foto: Hollandse Hoogte